EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 29. 9. 2026
COM(2026) 511 final

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

v súlade s článkom 395 smernice Rady 2006/112/ES

1. SÚVISLOSTI

Podľa článku 395 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty[1] (ďalej len „smernica o DPH“) môže Rada jednomyseľne na návrh Komisie oprávniť ktorýkoľvek členský štát, aby zaviedol osobitné opatrenia odchyľujúce sa od ustanovení tejto smernice s cieľom zjednodušiť výber DPH alebo zabrániť určitým formám daňových únikov alebo vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Keďže pri tomto postupe sa stanovuje výnimka zo všeobecných zásad DPH, v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie sa vnútroštátne odchyľujúce sa opatrenia uvedené v článku 395 smernice o DPH, ktoré sú povolené „na zjednodušenie výberu DPH alebo na zamedzenie určitým daňovým únikom alebo vyhýbaniu sa dani“, musia vykladať striktne a musia byť tiež nevyhnutné a primerané na uskutočnenie konkrétneho cieľa, ktorý sa nimi sleduje, a musia mať čo najmenší dosah na ciele a zásady smernice o DPH[2].

Listom, ktorý Komisia zaevidovala 28. mája 2026, Lotyšsko požiadalo o povolenie ďalej predĺžiť platnosť povolenia uplatňovať odchylne od článku 193 smernice o DPH mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodávaním dreva alebo poskytovaním súvisiacich služieb, ktoré mu bolo pôvodne udelené pri pristúpení Lotyšska k Únii 1. mája 2004 a ktorého platnosť bola predĺžená rozhodnutím Rady 2006/42/ES v roku 2006 a následne odvtedy ešte šesťkrát, naposledy do 31. decembra 2026 vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2024/3207.

V súlade s článkom 395 druhým odsekom smernice o DPH Komisia listom z 21. augusta 2026 informovala o žiadosti predloženej Lotyšskom ostatné členské štáty. Listom z 25. augusta 2026 Komisia oznámila Lotyšsku, že má všetky informácie, ktoré považuje za potrebné na posúdenie žiadosti.

2. ŽIADOSŤ

Lotyšsko na základe článku 395 smernice o DPH žiada, aby mu Rada konajúc na návrh Komisie predĺžila uplatňovanie osobitného opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice o DPH, pokiaľ ide o uplatňovanie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodávaním dreva alebo poskytovaním súvisiacich služieb.

Osobou povinnou platiť DPH je podľa článku 193 smernice o DPH spravidla zdaniteľná osoba, ktorá dodáva tovar (alebo poskytuje služby). Účelom mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti je preniesť túto povinnosť na zdaniteľnú osobu, ktorej sa dodáva tovar alebo ktorej sa poskytujú služby, aby sa zabránilo tomu, že dodávateľ resp. poskytovateľ bude mať možnosť stratiť sa s prijatou DPH (podvod založený na chýbajúcom obchodnom subjekte).

Výnimka bola Lotyšsku prvýkrát udelená v kapitole 7 bode 1 písm. b) prílohy VIII k Aktu o pristúpení[3] z roku 2003 do 30. apríla 2005 a následne bola jej platnosť

[1] Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1.

[2] Pozri rozsudok z 27. januára 2011 vo veci Vandoorne C-489/09, EU:C:2011:33, bod 27.

[3] Akt o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, príloha VIII kapitola 7 ods. 1 písm. b) (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 33).

prvýkrát predĺžená v súvislosti s článkom 21 šiestej smernice Rady 77/388/EHS rozhodnutím Rady 2006/42/ES z 24. januára 2006[4] do 31. decembra 2009. Osobitné opatrenie bolo následne povolené odchylne od článku 193 smernice o DPH vykonávacím rozhodnutím Rady 2009/1008/EÚ zo 7. decembra 2009[5] do 31. decembra 2012 a jeho platnosť bola neskôr ešte päťkrát predĺžená, a to vykonávacím rozhodnutím Rady 2013/55/EÚ z 22. januára 2013[6], vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/2396 z 10. decembra 2015[7], vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2018/2006 z 11. decembra 2018[8], vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/81 z 18. januára 2022[9] a naposledy vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2024/3207 z 12. decembra 2024[10], ktorým bola platnosť osobitného opatrenia predĺžená do 31. decembra 2026. Osobitné opatrenie sa teda uplatňuje nepretržite viac ako dve desaťročia a už bolo sedemkrát predĺžené.

3. STANOVISKO KOMISIE

Žiadosti, ktoré Komisia dostane v súlade s článkom 395 smernice o DPH, sa preskúmajú s cieľom uistiť sa, či sú splnené základné podmienky na udelenie výnimky, t. j. či sa navrhovaným osobitným opatrením zjednodušujú postupy pre zdaniteľné osoby a/alebo daňovú správu alebo či sa má návrhom zamedziť určitým daňovým únikom alebo vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Komisia v tejto súvislosti vždy zaujala reštriktívny a obozretný postoj s cieľom zaistiť, aby výnimky nenarúšali fungovanie všeobecného systému DPH, aby boli obmedzené z hľadiska rozsahu a času a aby boli nevyhnutné a primerané. Každá výnimka zo systému rozdelených platieb preto môže byť len krajným a dočasným riešením a musí poskytovať záruky, pokiaľ ide o jej nevyhnutnosť a výnimočnú povahu.

---

[4] Rozhodnutie Rady 2006/42/ES z 24. januára 2006, ktorým sa Lotyšsku povoľuje predĺžiť uplatnenie opatrenia odchylne od článku 21 šiestej smernice Rady 77/388/EHS o zosúladení právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa daní z obratu (Ú. v. EÚ L 25, 28.1.2006, s. 31).

[5] Vykonávacie rozhodnutie Rady 2009/1008/EÚ zo 7. decembra 2009, ktorým sa Lotyšskej republike povoľuje predĺžiť uplatňovanie opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 24.12.2009, s. 30);

[6] Vykonávacie rozhodnutie Rady 2013/55/EÚ z 22. januára 2013, ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie rozhodnutie 2009/1008/EÚ, ktorým sa Lotyšskej republike povoľuje predĺžiť uplatňovanie opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 22, 25.1.2013, s. 16).

[7] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/2396 z 10. decembra 2015, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie 2009/1008/EÚ, ktorým sa Lotyšskej republike povoľuje predĺžiť uplatňovanie opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2015, s. 142).

[8] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/2006 z 11. decembra 2018, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie 2009/1008/EÚ, ktorým sa Lotyšskej republike povoľuje predĺžiť uplatňovanie opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 322, 18.12.2018, s. 20).

[9] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/81 z 18. januára 2022, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie 2009/1008/EÚ, ktorým sa Lotyšskej republike povoľuje predĺžiť uplatňovanie opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 13, 20.1.2022, s. 49).

[10] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/3207 z 12. decembra 2024, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie 2009/1008/EÚ, ktorým sa Lotyšskej republike povoľuje predĺžiť uplatňovanie opatrenia odchyľujúceho sa od článku 193 smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L, 23.12.2024).

Keďže výnimka sa uplatňuje dvadsať rokov, Komisia zastáva názor, že Lotyšsko malo dostatok času na zavedenie tradičných opatrení, ktoré si nevyžadujú výnimku zo smernice o DPH, na kontrolu drevárskeho odvetvia pozostávajúceho z hmotného tovaru pomerne veľkého objemu, ktorý by mal umožňovať primeraný audit a následné opatrenia.

Lotyšsku sa okrem toho pripomenulo, aby prijalo primerané opatrenia na boj proti podvodom, keďže, konkrétnejšie,

v odôvodnení 5 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2024/3207, ktorým sa povolilo v súčasnosti platné predĺženie, sa opätovne konštatovalo, že „*(...) [o]sobitné opatrenia sa spravidla udeľujú na obmedzené obdobie tak, aby sa dalo posúdiť, či sú tieto osobitné opatrenia primerané a účinné. Osobitné opatrenia poskytujú členským štátom čas, aby do uplynutia platnosti osobitného opatrenia zaviedli na vnútroštátnej úrovni iné tradičné opatrenia na monitorovanie pohybu materiálov, platby DPH a dodržiavania predpisov zdaniteľnými osobami, ktoré by mali riešiť daný problém, čím by sa stalo predĺženie osobitného opatrenia nepotrebným. Osobitné opatrenie, ktoré umožňuje využitie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti, sa povoľuje iba výnimočne pre konkrétne oblasti, v ktorých sa vyskytujú podvody, a predstavuje krajné opatrenie*“.

V odôvodnení 6 uvedeného rozhodnutia sa uviedlo, že „*Lotyšsko by preto pred uplynutím predĺženej platnosti osobitného opatrenia podľa tohto vykonávacieho rozhodnutia malo zaviesť iné tradičné opatrenia na boj proti podvodom v oblasti DPH a predchádzanie týmto podvodom na trhu s drevom, aby ďalšie predĺženie osobitného opatrenia už nebolo potrebné*“.

V žiadosti predloženej Lotyšskom sa neuvádza žiadne nové tradičné opatrenie zavedené od prijatia rozhodnutia (EÚ) 2024/3207. Lotyšsko podľa svojho vyjadrenia pracuje na posilnení už zavedených opatrení a má v úmysle vrátiť sa k štandardnému režimu DPH v drevárskom odvetví „plánovaným spôsobom a v primeranom časovom rámci“, tento časový rámec však nešpecifikovalo ani nepredložilo merateľné výsledky. Lotyšsko poukazuje aj na to, že sa stále používa už existujúci systém hodnotenia podnikov, s ktorým pracuje jeho daňová správa.

Lotyšsko napriek tomu tvrdí, že by sa mu malo povoliť ďalšie predĺženie platnosti, pričom odkazuje najmä na rozhodnutie lotyšského parlamentu (Saeima) odložiť nadobudnutie účinnosti povinnej elektronickej fakturácie medzi podnikmi z 1. januára 2026 na 1. januára 2028, čo uvádza ako dostatočný dôvod na pokračovanie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti. Keďže odklad vnútroštátnej elektronickej fakturácie predstavuje voľbu, ktorú má Lotyšsko vo svojej moci, a nejde o obmedzenie uložené právom Únie, nemôže sám osebe opodstatňovať ďalšiu výnimku na úrovni Únie podľa článku 395.

Okrem toho Litve a Rumunsku, ktoré mali porovnateľné výnimky pre drevárske odvetvie na základe vykonávacích rozhodnutí Rady (EÚ) 2018/1920 a (EÚ) 2023/218, sa nepredĺžila platnosť daných opatrení na obdobie po roku 2021 resp. 2025, pričom sa uplatňovali rovnaké podmienky podľa článku 395 smernice o DPH.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a so zreteľom na to, že Komisia už v roku 2024 informovala Lotyšsko, že by sa mali zaviesť tradičné opatrenia, a keďže dané osobitné opatrenie bolo zavedené už od roku 2004 a jeho platnosť bola sedemkrát predĺžená v rokoch 2006, 2009, 2013, 2015, 2018, 2022 a 2024, udelenie ďalšieho predĺženia platnosti sa už nedá opodstatniť.

4. ZÁVER

Na základe uvedených argumentov Komisia proti žiadosti Lotyšska namieta.